

C

Cabadiàs, V. Cabdella Cabagés, V. Cabassers

CABANA/CABANYA, CABANES/CABANYES

El mot *cabana/cabanya* (< ll. CAPANNA) ¹ 'petita construcció rudimentària a la muntanya o al costat dels pasturatges'; i els seus derivats que han acabat essent noms de masies, de partides de terreny i d'algunes poblacions. Ací ens limitarem a esmentar les dades pertanyents als municipis i a altres localitats de certa importància; incloent-hi (infra) *Cabanassa, Cabanelles, Cabanells*, i *Cabanil* i alguns compostos.

Cabanes, poble agregat de Sant Genís de Fontanes (Baix Ross.). Ja s'esmenta en doc. de donació de 854: «concedimus --- in pago uidelicet Elnensi et in comitatu Rossiliniensi, hoc est --- in Villanova et in *Cabanes* ---» (Bast.-Bass., *GI MedLat*, col. 373); «--- in villa *Cabannis* ---» 981 (*Marca Hisp.*, App. 129); Ponsich (*Top.* 58) duu aquests altres esments: *Cabanes* 1028, *Cabanis* 1143, 1188, *Cabana comitalis* 1188, *Cabanes* 1359, 1395, *la via de la Cabana* 1495, *Cabanes* 1628, 1632, *Santa Coloma de Cabanes* 1688.

Cabanes, municipi de l'Alt Empordà a l'Oest de Figueres.

PRON. POP.: *kəbáns*, gentilici *kəbənén̄s* (Casacuberta, c. 1920); *kəbáns*, oit a Llançà 1958. Ja esmentat en doc. de 945 *Kabannas* (Balari, *Orig.*, 245); *Cabanas* 935, villa *Cabannas* 982, Par. Sti. Vincencii de *Cabanis* 1362 (Alsius, *Nomencl.*, 111); «in co(m)itatum Petralatam --- in villa *Cabannas* ---» 891 (CoH. Moreau xiv, 216).

Cabanes de l'Arc, municipi de la Plana Alta, arran del Maestrat. Es diu normalment *Cabanes*, el gentilici *cabanus* (*AlcM*); el determinatiu es deu al fet que dins el seu terme es troba el famós Arc Romà de Cabanes. La carta de població fou atorgada l'any 1243 pel bisbe de Tortosa; apareix en doc. de 1280 (Mz.Ferrando, A.C.A. Reg. 461, p. 1052).

Les Cabanyes, municipi de l'Alt Penedès, pocs ki-

lòmetres al Nord de Vilafranca. Pron.: *ləs kəbáns* (Casacuberta c. 1920). Fou repoblat pels Hospitalers en el S. XII, i apareix en un document de 1135 d'aquest orde (Miret, *TemplH.*, p. 30).

⁵ *Cabanyes*, poblat agregat del municipi de Calonge de les Gavarres (Alt Emp.); ja s'esmenta en el fogatge de 1359 (*CoDoACA* XII, 105).

Cabanyes, antiga parròquia Sant Cebrià de *Cabanyes*, que apareix en els docs. de 1142, 1144, 1170 (Bast.-Bass., *GI MedLat*, col. 374), en el Vallès, prop de Sta. Perpètua de Moguda.

DERIVATS

La Cabanassa. Municipi de l'Alta Cerdanya, situat al pla de la Perxa, a la dreta de la Tet i prop de Montlluís. Deriva de *cabana* amb el sufix augmentatiu *-assa* (< -ACEA).

Tracta de la història i noms d'aquest poble Alart «Notice historique» publ. 1870-71 (*BSASLPO* XVIII).² Segons s'hi fa constar el nom de *La Cabanassa* és de data recent. La primera referència a aquesta localitat es troba en la donació que el 965 Sunifred, el comte de Cerdanya, de Conflent i del Vallespir, fa a l'abadia de Santa Maria d'Arles. Allí s'escriu *vilar de Caselles*, que hauria de ser, segons Alart, un veïnat de l'antic vilar d'Ovança.³ Després se'n diu *La Cabana*. Així en un doc. de 1392 on hom parla de «lo camp d'en Bertran de *la Cabana*», i amb aquest motiu Alart ens informa que des del segle XIII el mot *cabana* designava en el Rosselló els hostals que hom construïa al llarg d'una carretera en llocs aïllats, i, a més, afegí que aquest establiment d'hostalatge encara pertanyia el 1450 a la família de Bertran o almenys en duia el nom. La denominació *la Cabanassa* apareix en un acte de venda d'un camp en el terme de St. P. dels Forcats (1570), on es diu que el dit terreny té confrontació en el mig «cum itinere ceritanense, et ab aquilone cum itinere de *la Cabanassa*». La documentació que dóna Ponsich (*Top.* 97) inclou l'esment addicional de *Caselles* en el S. XI, de *villare des Ces Cases* [sic] 1265,